

Davith Gabunia (Gruzie)

Narozen v přímořském městečku Poti v roce 1982. Na Iliově státní univerzitě v Tbilisi vystudoval anglický jazyk a literaturu, od roku 2003 publikuje v literárních časopisech překlady a recenze anglických a švédských textů. Přeložil dílo Strindberga, Ibsena i Shakespeara, stejně jako práci mnoha současných dramatiků. Je také přispěvatelem Královského divadla a v roce 2008 získal cenu za nejlepší divadelní hru festivalu Ardifest. První sbírku divadelních her vydal v roce 2010, o tři roky později mu byla udělena cena nezávislých divadel Durudži. Jeho hry byly uvedeny na scéně Rustaveliho divadla, Královského divadla a v divadlech v Batumi a Poti. V roce 2017 vydal svůj první román, který byl nedávno představen na tbiliském knižním veletrhu a slibuje být horkou novinkou současné gruzínské literatury.

hru *Laviniiny uši* přeložili Marine Stefanyan a Zdeněk Lomecký

Laviniiny uši

V pozadí je slyšet psí kňučení, štěkání, vytí – jako by se rvali psi. Pomalu se rozsvětluje scéna. Vchází mladá žena kolem třiceti, v rukou několik balíčků s vanilkovým cukrem. Jeden z nich otvírá a obsah rozprašuje do vzduchu.

Žena: Cítíte tu vůni? Došla až k vám? Abyste věděli, vůně se dá i slyšet. Tak co, slyšíte ji? Že ne – počkejte, teď...

Otvírá další balíček a rozprašuje obsah blíže k divákům a možná někomu i zapráší hlavu

Ani teď to necítíte? Co je to s vámi? Co je to za neštěstí? Teď otevřu třetí balíček a vysypu vám ho přímo na hlavu.

Otvírá další balíček a obsah sype jednomu diváku na hlavu

Ani teď ne??

Ze sálu se ozve: „Teď ano“

Manžel zbožňuje vanilku. Já ji jsem taky měla ráda, než jsem se začala učit cukrářkou. Pak jsem se jí tolik nadýchala, že je mi teď jedno, jestli je to kakao nebo vanilka. Ale nemyslete si, že jí nenávidím nebo tak... Vlastně je mi tu úplně fuk. Mám otevřít ještě jeden?

Ze sálu: „Ne, ne!“

Tak neotevřu. Neotevřu. Nebojte se. Jasně že neotevřu.

Rychle otvírá balíček, sype obsah na zem, utíká ven.

Vejde muž se smetákem a lopatkou, začíná zametat vanilkový prášek, bručí si něco pro sebe, a když se trochu snažíme, je mu rozumět.

Muž: Vona ta moje snad úplně zcvokla. Co s ní mám dělat. Ať mi někdo řekne, co mám dělat, a já to udělám. Kurva, fakt už nemůžu. Fakt ne. Ale co mám dělat, mám ji rád, vole. A teď musím vole držet ten zsranej smeták. A já fakt nepatřím k těm, co normálně drzej smeták.

Muž přestane zametat a jde k diváku, kterému žena vysypala vanilku do vlasů, setřásá mu prach z ramen.

Promiňte, není úplně v pořádku. Jo. Moje žena. Už čtyři roky. Ne, počkejte, šest let. Skoro šest let. Někdy to na ní vleze, ale zato má dobré srdce. Ano, mám ji rád, moc. Už uplynulo šest let, ale pořád ji strašně miluju. Nic s tím nenadělám. Kvůli lásce vydržíš úplně všechno, nejenom smeták.

Unaveně a smutně se usměje, pohlédne na smeták s láskou

Pauza – přichází žena. Zastaví se, pohlédne na muže, rychle a tiše k němu dojde a položí mu ruku na rameno. Muž sebou ulekaně cukne.

Žena: Za nic si nemůže zvyknout, že na mě nemůže sáhnout, kdy se mu zlíbí.

Muž se uraženě odvrací od ženy

Muž: Copak je tohle možné?

Žena: Za nic si na to nemůže zvyknout.

Muž: Viděli jste už něco takového? Že prý u ní nemám šanci??

Žena mu bere smeták, objímá smeták. Muž odchází.

Žena: On tady podniká ve psích zápasech. Nedivte se tomu, já jsem to ze začátku také nevěděla, dověděla jsem se to až později. Jednoho večera přišel pozdě domů, kalhoty celé od krve, s roztrhanou nohavicí. Až tehdy jsem se to dozvěděla. Jeden večer mě vzal s sebou, prý že musíš vědět, čím se tvůj muž živí. Ale neměla jsem tam chodit. Proč jsem to musela vidět na vlastní oči? Já jsem ho přece také netahala do fabriky, aby na vlastní oči viděl, co dělá jeho žena? I když pravda, já jsem se nevracela domů v zakrvácených kalhotách.

Přichází muž, oblečen k milostným hrátkám

Muž: Jak bych mohl nežárlit. Je to pěkná holka. Oči na ní necháš. Copak jsem byl pitomec, když jsem si jí bral za ženu? Jasně, že žárlím. Její štěstí, že v cukrárně pracují jen ženy. A jediný chlap, ředitel, je vůl. Ten vám vypadá! Kdyby tam pracovali chlapi, kteří za něco stojí, nenechal bych jí tam dělat. Pěkně by dřepěla doma.

Ale tam pracují jen ženské a ředitel je vůl.

Žena (*tahá za sebou smeták*): Nevím, proč jsem na něho taková. Kdo vám vůbec řekl, že proti němu něco mám? Vždyť je to koneckonců můj manžel.

Muž: Ženským se líbí drsní mužští, chlapáci. Když na ni trochu zakřičíš a jednou dvakrát ji trochu praštíš, jen tak lehce nebo kapku víc... Když si to zaslouží, můžeš. A i když si to nezaslouží, stejně můžeš, během sexu. Anebo jen tak. Ženským se o líbí.

Žena: Ne, dobře, že jsem odešla. Ty psí zápasy byly pro mě ten nejotřesnější zážitek v celém mém životě. Snad mi rozumíte, ne? Cukrárna a psí zápasy? Nebe a dudy!

Muž: Když ji rafneš za ucho a budeš tahat sem tam, potom hák zezdola... můžeš ji kousnout do krku, pak na ní skočíš seshora a skáčeš po ní, až jí vyrazíš dech. Nesmíš ji ani na chvíli pustit!

Je slyšet, jak se psi rvou, nakonec tak hlasitě, že přehluší poslední větu.

Žena: Dala jsem mu na vybranou: jestli nenecháš těch psích zápasů, tak se s tebou rozejdu. To bylo den po tom zápasu. A on mě tenkrát poprvé zbíl. Líbilo se mi to. Čemu se díváte? Ano, líbilo se mi to, když mě otevřenou dlaní praštil do obličeje. Od bolesti jsem na okamžik přestala vidět. Pak se ta hořkost přesunula do nosu, myslela jsem si, že začnu krváct, ale nic. Dorazilo to do očí, začala jsem brečet. Ale jakmile se ztišila bolest, zalíbilo se mi to. Tak jsem se rozhodla, že toho nenechám, ta myšlenka se mi zalíbila. Jako bych potřebovala být kvůli něčemu potrestána.

Muž jí vezme smeták, sestoupí ze scény a začíná zametat hlediště. Občas poprosí diváky, aby zvedli nohy. Žena pomalu odchází ze scény, její hlas je slyšet čím dál tím z větší dálky, až nakonec utichne.

Pak jsem se rozhodla, že už mu nedám. Jestli chce, může mě zbít nebo znásilnit, ale dobrovolně mu nedám. Nic jsem mu nevysvětlovala, prostě jsem mu už nedovolila na mě sáhnout, a basta.

Muž: Ať mi někdo řekne, co mám sakra dělat, prostě ji miluju (*několikrát to opakuje, jakoby pro sebe*). Už toho mám dost, a konec...

Vystoupí na scénu, postaví smeták do kouta

Muž: Těmi penězi živím rodinu, nic jim neschází, rozumíte...? Stydlivě se usměje a skloní hlavu. Co teda chce? Ať mi to někdo řekne, a já to udělám. Prostě ji miluju, co s tím mám dělat? Pěkně mě to vzalo... Co jsem jen všechno nezkoušel! Řekl jsem jí dokonce, že se můžeme rozvést. A ona, že se nerozvedeme. Ví, že je to šílenství, ale mně se zdá, že se jí líbí, když ji biju. Nějak si na to zvykla, chápete?

Přivedl jsem jí domů psa, amerického pitbula, čubku. Ona jí dala takové debilní jméno, Lavinia. Odkud ho vzala, to fakt nevím. Ale nevádí, i když to není psí jméno. Ale slíbil jsem jí, že z ní neudělám bojového psa a že si ji může nechat. Oblíbila si ji a vychovala ji. Já jsem svůj slib splnil, a Lavinii jsem nebral na zápasy. Představte si: kvůli ní jsem ji ani nekupíroval, i když nekupírovaný pitbul je naprostá blbost. Co všechno neuděláš kvůli lásce.

Se zadumaným úsměvem se zadívá se do hlediště – pauza.

Vchází žena, stoupne si k němu, položí mu hlavu na rameno a přitulí se k němu, jako na rodinné fotografii. Zůstává v této pozici a mluví mírným hlasem

Žena: Vy si myslíte, že něco proti němu mám? Proč bych proti němu měla něco mít, vždyť je to můj muž. Miluju ho, ano, miluju. I Lavinii mě daroval. Ale svého byznysu se nevzdal, psích zápasů. Nejen to, ale ani ty zkrvavené šaty přede mnou už neschovává, naopak, hází mi je, abych je vyprala. A já je peru.

Muž: Když vlastníma rukama řezala Lavinii uši a ten vzteklý pes ji pokousal, odvezl jsem ji poprvé do blázince. Určili jí diagnózu: hluboká citová porucha. Brzy se vrátila domů. Myslel jsem, že bude nejlepší psa odstranit. Vzal jsem Lavinii k veterináři a nechal uspat.

Dlouhá pauza

Žena: Nekupíroval jí uši a nebral ji na zápasy. Svůj slib splnil, to ano.

Muž: Její doktor mě varoval, že se nesmí vystavovat stresu, že jí musím zařídit maximální pohodlí a klid. Já se snažím, co neuděláš pro člověka, kterého miluješ. A nejenom to, všechno vydržíš a na všechno si zvykneš. *Bere smeták a lopatku a s lítostivým pohledem na manželku odchází váhavě ze scény, jako by se mu nechtělo. Nakonec mávne rukou a odchází.*

Žena: Vždycky se mohl umlátit po mých sladkostech. Pořád mě mořil, abych mu něco upekla. Zvlášť mu chutnala bábovka... Počkejte, zdá se mi, že už se upekla, hned vám přinesu!

Přinese ze zákulisí bábovku, krájí ji na malé kousky, které rozdává divákům. Vybízí je, aby jedli, a sama jí.

Dám vám na ni recept! Že je moc dobrá? Měla jsem zrovna teď strašnou chuť ji upéct.

Předřikává recept:

... dobře promícháme vejce a cukr. Přisypeme nahrubo pokrájené ořechy, a také rozinky a kandované ovoce. Formu na bábovku vymažeme tukem a vysypeme hrubou moukou nebo strouhankou. Pak do ní vlijeme těsto na bábovku...

Pozoruje, že diváci dojedli a přeruší recitaci receptu

Dneska je ta bábovka dost zvláštní. Nic jste nepozorovali? Žádná zvláštní chuť? Zamíchala jsem do ní

neobvyklou přísadu... Trochu jsem se bála, nikdy dřív jsem to nezkusila, ale přece jenom jsem se odvážila. Vidím na vašich obličejích, že vám chutnala. V tom případě vám můžu prozradit, co jsem tam přidala. Ale musím si být jistá, že vám opravdu chutnala. Pro mě je to moc důležité! Nesmíte mi lhát – opravdu vám chutnala? Opravdu?? Tak dobře, řeknu vám to: neměla jsem rozinky, tak co jsem měla dělat. Počkejte, opravdu jste nepoznali, že tam nejsou rozinky? Tak abyste věděli: bylo to maso mého manžela. Nebyl to sladký člověk? Kousky masa jsem pečlivě vybrala a důkladně omyla. Ještě mi pár kousků bábovky zbylo, nemáte chuť?

Nabízí zbylé kousky bábovky divákům

Proč nechcete? Nechutná vám? Já nevím, mně to chutná.

Hltavě jí. Světla pomalu zhasínají.

Konec